

Stand, at han ogsaa kunde skaffe sig et bedre Erhverv ved at bruge andre Kræfter for sig? I § 9. forbydes det ham at oplære Dreng, og det kan gjerne være, at det er rigtigt — maaskee er Alt, hvad der hester paa ham, af en indelebil Natur, saaledes at det allerede er meget, naar han godt kan opdrage sine egne Børn, og skal han opdrage dem godt, saa maa det skee gjennem Modsatningen — men hvorfor skal han ikke kunne bruge vorne Mennesker, der have Lyst til at arbejde med ham? Det er, forekommer det mig, en besynderlig Udelukkelse, at det, naar et vorrent Menneske, som veed, hvad han gjør, vil arbejde i Fællesskab med ham, skal være dem formeent ved fælles Virksomhed at erhverve til Fordeel for dem begge. En saadan forfølgende Straffebestemmelse hører, efter min Mening, ikke hjemme i Ræringsloven, og det: gjennem Ræringsloven at ville ophjælpe Moraliteten, er at bruge Loven til Noget, som den ikke er skiftet til, og det gjør den tillige indviklet og vanskelig at overholde. Jeg vil her nævne et Exempel, der er meget flaaende og som jeg tager ud af Livet. En Mand bliver udfirevet til Soldat, og under sin Virksomhed som saadan sover han paa sin Post, og kommer gjentagne Gange til at sove paa sin Post; det er en stor Feil for en Krigsmand, han kan derved blive dømt ned i 2den Klasse, det vil sige i en Klasse, hvor han er underkastet vilkaarlig Straf og hvor han bærer et Teg, et Afmærke paa, at han ikke er en saa brav Mand som hans Jevelige. Hans Tjenestetid under Vaaben er forbi, han har ikke tjent længe nok til, at dette Teg har kunnet tages bort, han vender hjem med den Erklæring, at han har lidt en Straf, som er vanærende; skal nu denne Mand ikke kunne sætte sig i Epidfen for en eller anden Haandtering og lade andre Folk arbejde tilligemed sig? Netop, naar vi lægge Mærke til, at vor hele Befolkning i visse Aar, og i farlige Aar af deres Levetid, kan være under den militære Disciplin, og ved Forbrydelser, der ikke ere, hvad vi i Almindelighed kalde borgerlige, men ved reent militære Forbrydelser komme til at undergaae den her omtalte Art Straf, netop saa bør vi ikke udelukke Folk fra, naar de komme hjem, at kunne erhverve deres Brød

paa en rebelig Maade ved det Ræringsbrug, de forstaae. Vi lade dem have Ret til at kjøbe en Bondegaard, ja selv en Herregaard, om de kunne det, men vi lade dem ikke have Ret til at være Skomagere; det behøves ikke, og det kan ikke hænge rigtig sammen.

Nr. 4, om Indfødsret, skal jeg ikke omtale, men vi komme nu, ved det næste i Paragraphen, til et af de vanskeligste Punkter, nemlig det om den ilde Lugt. Sundhedsfanatismen raser for Dieblisset, lad os ikke sætte et Ord om Sundhedsvæsenet i denne Lov i denne Tid, thi vi ere ikke istand til at gjøre det med No. I et Land, hvor man lever af det, der lugter værst, jager man den ilde Lugt bort, saa at den ikke maa være i Nærheden af nogen menneffelig Vaaning. Gaaer det an? Vi opmuntre hver Dag Bonden til at fjøre saa meget Ildelugtende paa sin Jord som muligt, og saa sige vi: Intet, som lugter ilde, maa være i Nærheden af den menneffelige Boslig. Det gaaer ikke an, det er aldeles umuligt, det behøves ikke her, lad det blive ude. Lad der blive frevet Sundhedspolitilove, thi de ville være ephemere, de ville være Døgnfluer, de ville maaskee repræsenterere de Dyr, som læggerne ikke kunne fange, hvorfor de heller ikke kunne curere os, men de ville ikke være det, som Ræringsloven er, thi den hænger paa en anden Maade sammen med Samfundet, i den skulle vi ikke have Noget med Sundhedspolitiet at gjøre. Men hvorledes undgaae vi det? Vi undgaae det derved, at vi lade hver Mand drive sin Ræring uden at søge nogen Ræringsbevilling. Skal han have et Beviis for, at han har erklæret sig for at ville bruge den og den Haandtering — under den Forudsætning, at vi ville blive staaende ved disse Ræringsbrug — ja saa Herregud! saa lad ham lige som Landhøkerne nu gaae hen og kjøbe det for 5 Rd.; sæt en Priis derfor, men lad Udsalget være frit; gaae ikke hen og stig til ham: Du skal først have den og den Doctorattest med Dig, for at Du ikke lugter ilde, Du skal have den og den Branddirecteurs Attest med Dig for at bevise, at Du ikke er letsængelig, Du skal bevise, at Du ikke er en Svovlstik, og jeg veed ikke Alt, hvad han skal bevise, for han